

Chủ đề: THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT

Bài 16

Cây xung quanh em

I. MỤC TIÊU

Sau bài học, HS:

- Nêu và đặt được câu hỏi về một số đặc điểm bên ngoài nổi bật của cây.
- Chỉ và nói được các bộ phận bên ngoài của cây.
- Phân biệt được cây bóng mát, cây ăn quả, cây hoa, cây rau dựa vào ích lợi của cây đối với con người.
- Vẽ và chỉ ra được các bộ phận của một cây yêu thích.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC

- GV: Tranh ảnh về một số loại cây: cây bóng mát, cây ăn quả, cây hoa, cây rau.
- HS: SGK, VBT, bút màu, giấy vẽ, một số cây thật hoặc tranh, ảnh về cây.

III. HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

TIẾT 1

Hoạt động khởi động và khám phá

* **Mục tiêu:** Tạo hứng thú và khơi gợi những hiểu biết đã có của HS về các loại cây xung quanh, dẫn dắt vào bài mới.

* **Cách tiến hành:**

- GV tổ chức dưới hình thức trò chơi “Truyền điện” để trả lời câu hỏi “Em biết những loại cây nào?”. Hoặc có thể tổ chức hát một bài hát về cây,...
- GV nhận xét chung và dẫn dắt vào bài học: “Cây xung quanh em”.

Hoạt động 1: Sự đa dạng về đặc điểm bên ngoài của cây

* **Mục tiêu:** HS nêu và đặt được câu hỏi về một số đặc điểm bên ngoài nổi bật của cây.

* **Cách tiến hành:**

- GV yêu cầu HS tạo thành các nhóm đôi (có thể theo bàn).
- HS quan sát tranh 1 và tranh 2 (SGK trang 68 – GV có thể phóng to cho HS quan sát) và hỏi – đáp cặp đôi theo các câu hỏi gợi ý:

+ Đây là cây gì?

+ Cây đó có đặc điểm gì về hình dáng, kích thước, màu sắc, ...?

– GV quan sát HS hỏi – đáp cặp đôi, có thể gợi ý để HS hỏi và trả lời nhiều hơn về đặc điểm của cây. Ví dụ: cây này có hoa, có quả không? Hoa của cây này có màu gì? Thân cây như thế nào?...

– GV yêu cầu 2 – 3 cặp HS lên chỉ tranh và hỏi – đáp trước lớp.

– GV và HS cùng nhận xét và rút ra kết luận.

* **Kết luận:** Mỗi cây khác nhau có những đặc điểm bên ngoài khác nhau: có cây to, có cây nhỏ; có cây có hoa, có quả; có cây trên thân có gai, ...

Hoạt động 2: Các bộ phận rễ, thân, lá của cây

* **Mục tiêu:** HS quan sát, chỉ và nói được tên các bộ phận rễ, thân, lá của cây.

* **Cách tiến hành:**

– GV chia lớp thành các nhóm 4 HS.

– GV yêu cầu các nhóm đặt tranh ảnh, hoặc cây thật mà các bạn trong nhóm đã chuẩn bị lên bàn, quan sát theo các nội dung gợi ý sau:

+ Cây đó có những bộ phận nào?

+ Chỉ và nói các bộ phận của cây đó?

+ Các cây đều có những bộ phận nào?

– HS quan sát và thực hiện nhiệm vụ theo nhóm.

– GV yêu cầu một số nhóm lên chỉ và nói tên các bộ phận bên ngoài của một cây trong nhóm đã chuẩn bị.

– GV và HS cùng nhận xét, rút ra kết luận.

* **Kết luận:** Mỗi cây đều có các bộ phận: rễ, thân, lá.

Hoạt động 3: Các bộ phận hoa, quả của cây

* **Mục tiêu:** HS quan sát, chỉ và nói được tên các bộ phận hoa, quả của cây.

* **Cách tiến hành:**

– GV tổ chức cho HS quan sát một số tranh về cây có quả, cây có hoa và đặt câu hỏi:

+ Chỉ và nói tên các bộ phận của cây trong tranh?

+ Ngoài các bộ phận rễ, thân và lá, cây đó còn có các bộ phận bên ngoài nào khác nữa?

– GV mời một số HS trả lời câu hỏi.

– GV cùng HS nhận xét, rút ra kết luận.

* **Kết luận:** Ngoài các bộ phận rễ, thân, lá, cây còn có các bộ phận khác như: hoa, quả.

* **Lưu ý:** Đối với hoạt động 2 và hoạt động 3, GV có thể linh hoạt tổ chức chung thành một hoạt động hoặc có thể tách riêng thành 2 hoạt động (tùy theo sự chuẩn bị về tranh ảnh, cây thật của HS mang đến lớp).

Hoạt động 4: Vẽ một cây mà em yêu thích

* **Mục tiêu:** HS vẽ và chia sẻ được với bạn về các bộ phận bên ngoài của một cây mà HS yêu thích.

* **Cách tiến hành:**

- GV nêu yêu cầu:
- + HS nhớ lại một cây mà em yêu thích (cây hoa, cây rau,...).
- + Vẽ và tô màu cây đó.
- GV tổ chức cho HS chia sẻ bức tranh trước lớp (nếu còn thời gian).

Hoạt động tiếp nối sau bài học

GV yêu cầu HS vẽ tiếp tục hoàn thiện bức tranh vẽ để chuẩn bị cho tiết học sau.

TIẾT 2

Hoạt động khởi động và khám phá

* **Mục tiêu:** Tạo hứng thú và khơi gợi lại nội dung bài học của tiết học trước.

* **Cách tiến hành:**

- GV có thể tổ chức cho HS cùng hát bài “Vườn cây của ba” (sáng tác: Phan Nhân).
- GV đặt câu hỏi: Nêu tên những loại cây được nhắc đến trong lời bài hát. Chúng có đặc điểm gì?
- GV dẫn dắt vào bài tiết 2.

Hoạt động 1: Lợi ích của cây đối với con người

* **Mục tiêu:** Phân biệt được cây bóng mát, cây ăn quả, cây hoa, cây rau dựa vào ích lợi của cây đối với con người.

* **Cách tiến hành:**

- GV cho HS quan sát tranh 1, tranh 2, tranh 3 và tranh 4 (SGK trang 70) hoặc một số tranh ảnh GV tự chuẩn bị về các loại cây: cây bóng mát, cây ăn quả, cây hoa, cây rau và nêu câu hỏi “Các cây này mang lại lợi ích gì cho con người?”.
- GV mời một vài HS lên bảng chỉ vào tranh và nói về ích lợi của từng loại cây trong tranh.
- GV và HS cùng nhận xét và rút ra kết luận.

* **Kết luận:** Mỗi loại cây mang lại những lợi ích riêng cho con người: có cây cho bóng mát, có cây cho quả, có cây cho hoa để trang trí, làm cảnh; có cây được dùng làm rau ăn cho con người.

Hoạt động 2: Đố bạn về tên và lợi ích của những cây xung quanh em

* **Mục tiêu:** HS nhận biết được tên gọi, nói được ích lợi của một số cây trồng ở trường, ở nhà hoặc xung quanh nơi em ở.

*** Cách tiến hành:**

– GV chia lớp thành các nhóm, phát cho mỗi nhóm tranh, ảnh về các loại cây trồng ở trường, ở địa phương. GV cũng có thể đề nghị HS quan sát lại tranh vẽ của mình ở tiết học trước.

– GV yêu cầu HS thảo luận cặp đôi theo các câu hỏi gợi ý:

+ Đố bạn đây là cây gì?

+ Người ta thường trồng cây này để làm gì?

– GV tổ chức cho HS chia sẻ câu trả lời trước lớp và nhận xét. GV có thể đặt thêm các câu hỏi để liên hệ mở rộng: Ở gia đình hoặc nơi em ở có trồng cây này không? Em thường nhìn thấy cây này ở những nơi nào?...

* **Kết luận:** Xung quanh em có nhiều loại cây với tên gọi khác nhau, mỗi loại cây đều có những ích lợi riêng đối với con người.

Hoạt động 3: Thực hành phân loại các nhóm cây theo lợi ích của chúng đối với con người

* **Mục tiêu:** HS vận dụng kiến thức đã học để xếp các loại cây vào các nhóm: cây bóng mát, cây ăn quả, cây hoa, cây rau.

*** Cách tiến hành:**

– GV chia lớp thành các nhóm 4 HS. GV yêu cầu HS quan sát tranh trang 71 SGK và thảo luận theo các câu hỏi gợi ý:

+ Em có đồng ý với cách sắp xếp các cây vào từng nhóm (như tranh vẽ) của bạn Nam không? Vì sao?

+ Nếu em là Nam, em sẽ xếp như thế nào?

– GV tổ chức cho HS chia sẻ câu trả lời trước lớp. (Gợi ý: cây bóng mát: cây đa, cây phượng; cây ăn quả: cây đu đủ, cây chuối, cây cam; cây hoa: cây hoa cúc, cây hoa hồng, cây hoa tulip; cây rau: cây bắp cải, cây hành).

– GV và HS cùng nhận xét và rút ra kết luận.

* **Kết luận:** Có các loại cây: cây bóng mát, cây ăn quả, cây hoa, cây rau,...

HS tập đọc các từ khoá của bài: **“Rễ cây – Thân cây – Lá cây”.**

Hoạt động tiếp nối sau bài học

Quan sát, trao đổi và chia sẻ với người thân về ích lợi của một loại cây có ở nơi em ở.